

[Bertel Dahlgaard.]

af denne nøgterne og upartiske redegørelse for de vilkår, hvorunder det danske samfund i dag arbejder.

Hvad er det da for kendsgerninger, der ligger bag de gentagne valutavanskeligheder? For det første peger samordningsudvalget på, at den civile Marshallhjælp nu er ophørt. Endnu i de tre år under det ærede medlem hr. Erik Eriksens ministerium modtog Danmark i alt ca. 550 mill. kr. i Marshallhjælp. Det var disse 550 mill. kr., der gav disse år et valutaoverskud; men det fortæller man jo ikke befolkningen, selvfølgelig. Havde man ikke i de tre år indkasseret disse 550 mill. kr. fra Amerika, ville valutastillingen ved det ærede medlem hr. Erik Eriksens tilbagetreden have været netop minus 200 mill. kr. — stort set det samme som nu. En anden årsag til vanskelighederne er, at bytteforholdet over for udlandet siden 1949 er forringet på grund af prisstigninger på de råstoffer, landet mangler. En tredje årsag er, at stigningen i produktionen siden 1950 har været mindre end i de fleste andre lande, bl. a. fordi Danmark har en unormal stor sæsonarbejdsløshed, og fordi en for ringe bevægelighed på arbejdsmarkedet medfører, at der på nogle områder er mangel på arbejdskraft, samtidig med at der på andre områder er en betydelig arbejdsløshed. Endelig nævner man som en fjerde årsag, at de sidste 6 års hurtige oprustning har forstærket højkonjunkturen og mindsket erhvervenes kapitalinvesteringer.

Når vi ikke hidtil har evnet her i landet at drage konsekvensen af de nævnte vanskeligheder, mener samordningsudvalget, at det særlig skyldes svigtende samarbejde mellem de organer, der har størst betydning for den økonomiske politik, dernæst, at de private organisationers indflydelse på indkomstudviklingen ikke er samordnet med de samfundsmæssige synspunkter, som regeringen og folketinget nødvendigvis må anlægge, og endelig, at der ikke har været en tilfredsstillende arbejdsdeling mellem de offentlige organer; her tænkes vel nærmest på regering, folketing og nationalbank.

Jeg har forstået betænkningens konklusion sådan, at formålet herefter må være at sikre offentligheden og de bestemmende organer så god en orientering som muligt

såvel med hensyn til samfundets faktiske tilstand som til udsigterne for den kommende tids udvikling og dernæst at skabe de bedst mulige betingelser for, at disse organer kan medvirke til en samordning af de forskellige interesser inden for den økonomiske politik. Jeg vil gerne spørge den højtærede finansminister, om vi meget snart kan vente forslag her i tinget i overensstemmelse med disse synspunkter. Hidtil har ministeriets økonomiske sekretariat jo hvert år udarbejdet en økonomiske oversigt, og der er ingen grund til at underkende det solide arbejde, der her er udført; men det er efter sagens natur et arbejde udført under regeringens opsyn og mere eller mindre efter den til enhver tid siddende regerings direktiver. Den økonomiske orientering bør, som formandskabet foreslår, fremtidig udgå fra et organ, som er uafhængigt af både regering, folketing og interessegrupper, og som derfor arbejder helt under eget ansvar.

Resultaterne af denne saglige vurdering bør derefter med visse mellemrum forelægges en kreds af repræsentanter for erhvervsliv, arbejdsmarked, nationalbank, forbrugere og eventuelt andre grupper til drøftelse og overvejelse, så disse forskelligartede interesser stilles over for det fælles ansvar for, at kravene fra de forskellige sider afstemmes inden for den økonomiske politik. Det er en selvfølge, at den økonomiske udredning også må foreligge som en orientering for offentligheden. Det radikale venstre vil i den kommende tid på afgørende områder koncentrere sine bestræbelser om at følge de synspunkter, samordningsudvalgets formandskab har angivet.

Under den økonomiske diskussion er det inden for alle kredse erkendt, at det må være et hovedpunkt i den økonomiske politik at fremme opsparingen — ikke fordi opsparingen i sammenligning med tidligere er ringere, tværtimod klarlægger samordningsudvalgets betænkning, at ved siden af den offentlige opsparing er også den private opsparing meget betydelig i sammenligning med tidligere. Men det er ikke nok, når henses til de opgaver, de store årgange og den hastige tekniske udvikling stiller os over for.

Fra adskillige sider og særlig af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen er det ofte